

Skygger og bløde ting

En dagbog

Af Mathilde Borsholt, Grafik og tegning, KHiO, 2022

Skygger og bløde ting. (2022). Linoleumstryk på tekstil. 110x250cm. Af Mathilde Borsholt

”alting looper men bliver aldrig det samme”¹

¹ INTET ALTID. (2019). Citat fra sangen *Til Havet*. På Albummet *Når nogen rammer jorden*. Tambourhinoceros

Introduktion

Mit projekt er en øvelse i en tilgang til kunsten, hvor jeg blander det smukke og dragende med min egen tvivl og uformåen for at skabe noget, som rammer følelserne.

Mit værk, *Skygger og bløde ting*, er en dagbog i linoleumstryk på stof. Jeg har lavet et linoleumssnit (næsten) hver dag i 3 måneder og trykt dem på forskellige typer tekstil: Ostelærred, jakkefoer, gamle lagner, som jeg har farvet. Derefter har jeg syet trykkene ind i tre lange stofbaner, som hver illustrerer en måned. De dage, hvor jeg ikke har lavet et snit, er repræsenteret med et tomt stykke stof. Månederne har huller.

Trykkene pletter stoffet. De skygger, de laver, har forskellig styrke, forskellig klarhed. Dagen er blevet eksponeret på dem, med mere eller mindre klarhed, mere eller mindre skønhed og grimhed og kedsomhed.

Det løse tekstil minder mig om hjemmet, jeg vil trække beskueren med ind i intimsfæren, viskestykkerne, dynebetrækkene, vasketøjet, sengetæppet.

Og pletterne på dem.

Pletterne på dagen.

Nærbillede af *Skygger og bløde ting*. Linoleumstryk på tekstil. Af Mathilde Borsholt. 2022

Do it yourself

En gang i november satte jeg ved arbejdsbordet med plader af linoleum, blyanter og snittegrej. Min ambition var at være nærværende, at prøve at fange nogle af de fornemmelser, som gemmer sig i min krop. Et sted, hvor musklerne trækker sig sammen ved en ubehagelig erindring, en spændingshovedpine og et rum, hvor noget snurrer rundt og rundt. Jeg prøver at fange noget ordløst. Det sidder tit i sanselige oplevelser. Skyggen fra mine planter på væggen, kroppen, alle de kilo kød, som bearbejder linoleum, pasta, en cykel. Og bliver bearbejdet af bakterier, signalstoffer, lysbølger, hænder. Når jeg sidder og skærer, indfarver en plade, langsomt trækker et ark papir af den, kan jeg mærke, at min krop er en del af verden. At den er kød, et materiale i forening med alle andre eksistenser.

Proces-billede, linoleumstryk hænger til tørre på mit soveværelse. Foto af Mathilde Borsholt. 2022

Jeg bruger linoleum og stof, fordi jeg arbejder fra mit soveværelse i København og det er nemt at få fat i og arbejde med hjemme, og fordi jeg godt kan lide det demokratiske og uprætentiose i, at det er sådan. Jeg har altid haft en meget DIY-tilgang, jeg kan godt lide den punkede energi i det. Bare at gøre det. Jeg holder af den spænding, som opstår i et værk når det næsten er smukt, næsten er vellykket, men der er noget som skurer. Når der er en linje,

som sidder lidt forkert, et materialevalg som virker lidt mærkeligt, en salmesang i midten af et britpop album. Jeg synes derfor også, at linoleum passer godt til mit projekt, da linoleumstryk er meget kontrastfyldte, har et hårdt udtryk, som minder om propaganda plakater. Det, jeg prøver at udtrykke, er svævende og følsomt. Jeg kan godt lide den udfordring, det er at få noget følsomt ud af linoleummet.

Proces-billede, farvning af tekstiler. Foto af Mathilde Borsholt. 2022

Proces-billede, stak af linoleumssnit. Foto af Mathilde Borsholt. 2022

Mos på en gravsten

Igennem hele mit kunstnerskab har jeg været optaget af sanseligheden i fysiske objekter. Sanseligheden i et blomsterblads fløjlsbløde dun, en smuk farve på efterårshimlen. Det trækker mig ind i nuet. Den franske forfatter Albert Camus skriver om natursansninger i essayet *Igen i Tipasa*. I teksten går han rundt i regnvåde Algier og tænker på sin barndoms skønhed, og hvordan krigen har ændret alt. Da regnen endelig stopper, tager han til Tipasa, her genfinder han noget i sig selv.

”Også havet tav, som om det ikke kunne få vejret under det uafbrudte styrtebad af funkende, koldt lys. Kun et fjernt hanegal, der kom helt fra Chenoua, hilste dagens skrøbelige skønhed. I retning af ruinerne så man, så langt øjet rakte, kun arrede sten og malurtplanter, træer og søjler, alting fuldendt i den klare, gennemsigtige luft. Det var, som om morgenen var gået i stå, og solen var standset i et uberegneligt øjeblik. I dette lys og denne stilhed smeltede vredens og nattens år langsomt bort. Jeg lyttede til noget i mig selv, som jeg næsten havde

glemt, det var, som om mit hjerte, der så længe havde været standset, igen så småt begyndte at slå.”²

Natursansninger bliver som en medicin imod det, Camus nok ville kalde det absurde. I mit arbejde er jeg af samme grund meget optaget af materialer og teksturer. At bearbejde materialer er en måde at snakke med verden på. En måde at føle sig virkelig på. For tiden går jeg en tur på Assistens kirkegården hver morgen, her finder jeg tit inspiration i planternes former og farverne på det mos, som gror på gravstenene. Nogle dage kan naturen bringe mig i en særlig tilstand af fuldstændigt nærvær. Kunst kan have den samme effekt på mig. Det er nok derfor jeg har valgt at arbejde materialebaseret. I håb om at trække beskueren af mine værker ind i nuet, igennem materialernes sanselighed.

Inspirations-billede, mos på en gravsten på Assistens kirkegård. Foto af Mathilde Borsholt. 2022

² Camus, Albert. (1995). *ESSAYS: Vrang og ret, Ungdommens land, Sommer*. s. 171

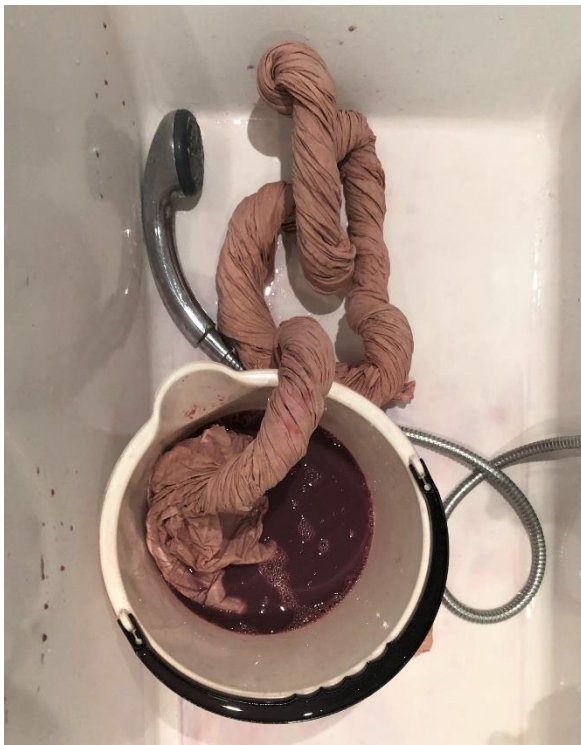
Mit Arbejde

En anden forfatter, som skriver meget om materialer og om forholdet imellem mennesker og ting, er Olga Ravn. Hun skriver i romanen *Mit Arbejde* om hovedkarakteren Anna, som lige er blevet mor for første gang. Bogen handler om moderskabet, og indeholder nogle virkelig fine beskrivelser af tekstilets rolle i moderskabet/kvinde-livet:

”Hun vaskede barnets tøj med den største omhu. Hun delte de små tøjstykker op i hvidt, mørkt og rødt og vaskede det ved 40 grader. Stofbleerne og sengetøjet ved 60 grader. Sweatere og uld og silke, den fine, den tynde sommerstrik ved 30 grader....

....Det var en tilnærmelse gennem genstande. Hun forstod barnet gennem de ting, der tilhørte barnets verden.”³

”Jeg gør det, når de andre sover. Der er en behagelig ensomhed. Jeg tænker på alle de kvinder, der har stået her før mig og udført disse bevægelser. For hver gang jeg har løftet tøjet fra kurven og op mod snoren, mærker jeg disse kvinder, gennem mange hundrede år, videreføre deres historie i mig....”⁴

Proces-billede, farvning af stof. Foto af Mathilde Borsholt. 2022

Proces-billede, farvet stof. Foto af Mathilde Borsholt. 2022

³ Ravn, Olga. (2020). *Mit Arbejde*. S. 74

⁴ Ravn, Olga. (2020). *Mit Arbejde*. S. 66

Jeg er inspireret af en del kvindelige forfattere, som skriver selvbiografisk: Olga Ravn, Patti Smith og Anna Juul (også kendt som Veronika Katinka Martzen). Det er forløsende at læse om ens egne usynlige sider. Min kunstneriske praksis er min måde at skabe sprog for de ordløse følelser i min krop og de navnløse stemninger som hænger i luften omkring mig. Måske er det derfor, jeg finder inspiration i romaner. Bøgerne giver mig billeder og stemninger, som jeg vil frembringe, og de tydeliggør for mig selv min måde at forstå verden på. Når Olga Ravn skriver om tøjvask forstår jeg, hvorfor jeg gider at sidde og sy meter efter meter af stof sammen i hånden. Der er noget rørende over de gentagelser, vi overtager fra dem, som var her før os. Det er som om jeg kan mærke, at bevægelsen er blevet gjort igennem generationer. Min krop er bare en forlængelse af deres.

Proces-billede, linoleumstryk sys fast til stof. Foto af Mathilde Borsholt. 2021

Sårbarhed

Jeg kan godt lide at blande bløde og hårde ting, fordi de for mig tydeliggør den spænding, der ofte er imellem et indre og det ydre liv. Det åbenbare og det skjulte liv. Dette mener jeg både psykologisk, mit eget indre og ydre liv, men også fysisk fx at en sten for mig ser fast og uforanderlig ud, selvom den på molekylært og atomart plan hele tiden bevæger sig, forandrer sig, og mest består af det ingenting, som er imellem atomers kerne og deres elektroner.

Sårbarhed er et ord som jeg synes er vigtigt for at beskrive min kunstneriske praksis. Men når jeg bruger det til at beskrive mit arbejde, oplever jeg tit, at den jeg taler med, kigger lidt mærkeligt på mig og siger ”hvad mener du egentlig med *sårbarhed*”. Det jeg mener er, at en sten som er det mest uforanderlige, jeg kan komme i tanke om, i virkeligheden er i konstant bevægelse. At alting er i bevægelse, og at al denne bevægelse er kaotisk. Alle væsner i verden er fælles om at forandre os og blive til hinanden. Ingen er de samme som i går.

Ting, som rører mig

De kunstværker, som inspirerer mig mest, er ting, som rører mig. De ting som rører mig, er ofte lidt ufuldstændige, de blotlægger bevidst skaberens usikre hænder. Det er det, jeg så godt kan lide ved Anna Stahn's tryk. De er interessante og smukke, men samtidig ligner de ofte tegninger, som jeg selv kunne have smidt væk, fordi et eller andet ikke lige blev som jeg havde håbet. De har den sårbarhed, som er så vigtig for mig. Mit projekt er en øvelse i denne tilgang til kunsten, at blande det smukke og dragende med min egen tvivl og uformåen for at skabe noget, som rammer følelserne.

Forsvinding. Dybtryk på papir af Anna Stahn. 2019

En tegnedagbog!

Jeg begyndte på min bachelor på KHiO i sommeren 2018. Jeg nød at lære nye teknikker og at arbejde med materialerne, men jeg havde svært ved at sætte ord på, hvad mit projekt var med det. I løbet af uddannelsen fik jeg det værre og værre. Det endte med, at jeg blev sygemeldt i foråret 2021. Jeg var ulykkelig, stresset og angst og fuldstændig forvirret over, hvad det var jeg lavede. Jeg kunne ikke finde hoved og hale i min egen praksis. I meget af min tid på skolen havde jeg følt mig vildfaren eller bare uden ståsted som en vindheks, der triller rundt og samler tilfældige kviste op. Jeg elskede selve den konkrete proces i at lave ting, elskede at have dem i hænderne. At få ideer, jeg fik mange ideer. Men jeg syntes det var svært at tale og skrive om mit arbejde og overvældende at tage så mange indtryk fra andres kunst ind. Jeg kunne ikke længere se værdien i det, jeg selv lavede.

Det eneste projekt, jeg hele tiden har kunne lide, er min tegnedagbog. Den startede som en mestringsstrategi for at fjerne noget af det pres, jeg lagde på mig selv. Jeg besluttede at tegne

en tegning om dagen i en bog, jeg selv bandt. Ved at lave en fast ramme om projektet, fjernede jeg forventningerne til hver enkelt tegning. Hver tegning behøver ikke at være god, da de jo er en del af et større billede, som viser noget om, hvad der fylder for mig over tid. Da efteråret 2021 kom, blev jeg nervøs, jeg ville gerne lave kunst igen, og jeg ville gerne færdiggøre min bachelor, men jeg ville ikke tilbage til vindhekse-følelsen. Så hvordan kan jeg komme i gang igen? Med en tegnedagbog selvfølgelig!

Uden titel. Tegning fra tegnedagbog. Kuglepen på papir. 21x15 cm. af Mathilde Borsholt 2019

Psykologerne. Tegning fra tegnedagbog. Kuglepen på papir. 21x15 cm. Af Mathilde Borsholt. 2020

Jeg fandt på et projekt som har tiden, gentagelsen og det umiddelbare i en hurtig tegning som omdrejningspunkt. Jeg har hele tiden regnet med mit eget nærvær som det bærende element i projektet. Jeg har sat mig ned hver dag og prøvet at være til stede i øjeblikket, at trække noget ud af det. Jeg har ikke regnet med mere end at dokumentere min egen forvirring, til gengæld ville jeg gøre det så godt jeg kunne. Jeg har trykt alting i rød, da det giver en kropslighed til værket, som er vigtig. Det er min krop i et rum i en tid, og hvad viser det bedre end en lang kødfarvet collage?

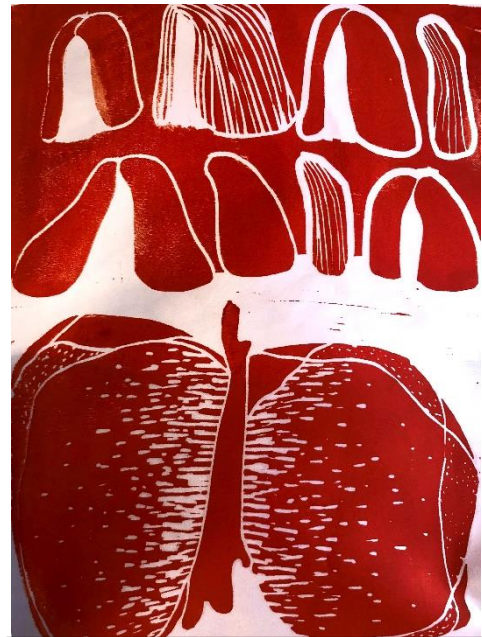
”Og artig som jeg var, sulten efter ros, forfængelig, forsøgte jeg at holde mig der i mange år. Men jeg kan ikke holde mig der. Jeg er en virkelig rose af papir. Jeg er et kød-og-blod-spøgelse. Kald mig Anna.”⁵

Set i et større perspektiv kan man sige at jeg har bevæget mig væk fra præstation, at jeg prøver at give mere plads til mine egne fejl og til andre perspektiver, andre måder at være i verden på, end at prøve at mase sig frem. En tekst som har sat tanker i gang hos mig i forhold til dette, er *Bæreposeteorien*.

Frodigheden findes

Ursula K. Le Guins tekst *Bæreposeteorien om fiktion*, handler om urtidsmennesker og feministisk teori. Hun fortæller hvordan 65-80% af føden i for disse mennesker var samlet. Altså ikke jaget og nedlagt med våben, med samlet i en beholder og båret hjem. Men det er ikke er sådan, vi husker det. Vi husker mammutjægerne, som kom hjem med heltefortællinger. Og disse fortællinger har domineret beretningen om, hvad det vil sige at være et menneske. Et menneske er en, som udøver sin magt imod verden, sender energi ud imod den med spidse våben. Le Guin kan ikke identificere sig med denne fortælling om, hvad det vil sige at være menneske, og hun foreslår at det i stedet handler om at gå ud i verden og samle ind. Hun siger, at det at være menneske er at samle ting sammen i beholdere og bære dem hjem, at det redskab som definerer os og som har muliggjort vores udvikling, er beholderen, ikke bue og pil. Ursula K. Le Guin skriver i *Bæreposeteorien om fiktion* om at anskue romanen som en pose, som indeholder ting, som står i et særligt magtfuldt forhold til hinanden og os.

Jeg tænker, at dette også gælder for billeder. Billeder består af genstande, som bliver holdt af papir, lærred eller skærm. Jeg tror det er rigtigt, også når det gælder min kunstneriske praksis, at fortællinger om helte og fremskridt er ufrugtbare. Frodigheden findes, når jeg tillader en masse ting at findes i beholdere inden i andre beholdere, uden at skabe stramme, lineære

Skygger og bløde ting, nærbillede.
Linoleumstryk på tekstil. Af Mathilde
Borsholt. 2022

⁵ Ravn, Olga. (2020). *Mit arbejde*. S. 353

narrativer om dem. Jeg er meget optaget af ideen om at bære. Bæreposeteorien har for mig tydeliggjort modsætningen imellem at udøve sin magt imod verden og at bære verden inden i sig selv og blive båret af den. At være et miljø i stedet for at være et individ, som udøver sin vilje over omverdenen. Le Guins tekst har influeret den form, mit værk har fået. Jeg har forsøgt at fjerne hierarki, perspektiv og narrativ fra værket, ved at give det en flad komposition, et gitter. Værket består af rum, som er inden i andre rum. Som cellerne i kroppen. Eller rummene inden i lejlighederne, inden i opgangene, inden i bygningen, hvor jeg skriver dette. De har membraner, som tillader dem at påvirke hinanden, de kan udveksle, de er en del af samme system.

Proces-billede, *Skygger og bløde ting* hængt op i mit soveværelse. Linoleumstryk på tekstil. Ca. 300x250 cm. Af Mathilde Borsholt. 2022

Litteraturliste

Bøger:

Camus, Albert. (1995). *ESSAYS: Vrang og ret, Ungdommens land, Sommer* (2. udgave). Gyldendal

K. Le Guin, Ursula. (2018). *Bæreposeteorien om fiktion* (2. Udgave). Forlaget Virkelig i samarbejde med Laboratorium for Æstetik og Økologi

Ravn, Olga. (2020). *Mit Arbejde* (1. udgave). Gyldendal

Williams, Gilda. (2014). *How to write about contemporary art*. Thames & Hudson

Musik:

INTET ALTID. (2019). *Til Havet. På Når nogen rammer jorden*. Tambourhinoceros

Hjemmesider:

<https://www.instagram.com/annastahn/> (12. April 2022)

<https://litteratursiden.dk/forfattere/albert-camus> (12. April 2022)